

## **Zápis z obhajoby disertační práce**

**Marka Zemánka**

konané dne 28. 6. 2017

Téma práce:

### **Buddhist Rituals of Death in Contemporary Korea**

Student: Marek Zemánek

Studijní program: Filozofie

Studijní obor: Religionistika

Název práce: „Buddhist Rituals of Death in Contemporary Korea“

Jazyk práce: angličtina

Jazyk obhajoby: český

Datum obhajoby: 28. 6. 2017

Místo obhajoby: UK FF. nám. Jana Palacha 2, Praha 1, místnost č. 225

Členové komise: PhDr. Milan Lyčka, Ph.D., předseda komise

prof. PhDr. Olga Lomová, CSc.

doc. PhDr. Luboš Bělka, CSc.

Mgr. Martin Pehal, Ph.D.

doc. Radek Chlup, Ph.D.

Školitel: doc. PhDr. Miriam Löwensteinová, Ph.D.

Oponenti: doc. Daniel Berounský, Ph.D.

Předseda zahájil obhajobu představením komise, školitele, oponentů a kandidáta.

Školitel doc. Chlup představil kandidáta, jeho práci na ústavu a povahu disertace. Za prvé zmínil svůj vztah k disertaci a uvedl relativně nízké seznámení s tématem vlivem změn školitelů práce a vcelku pozdního odevzdání disertace. Zdůrazněna byla kandidátova erudice v koreanistice a buddhologii. Všechno toto však podle školitele vedlo k celkem obtížnému vztahu s vlastní praxí religionistiky.

Tento vysoký důraz na koreanistickou stránku věci na úkor religionistického aspektu je podle školitele pozorovatelný i ve vlastní disertaci. Kandidátova obeznámenost s materiálem řešeným v disertaci je na světové úrovni, výkladová složka je však slabší. Práci je tak pro školitele obtížné číst jako celek a též chybí vizuální materiál, který sice byl pořízen, ale nebyl zapracován do finální verze práce. Pro školitele je tak sice disertace velmi odborná, ale do určité míry v ní chybí obecný přesah charakteristický pro religionistické disertace. Navzdory tomu je školitelem disertace doporučena k obhajobě bez vážných námitek.

Následně kandidát shrnul svou disertační práci. Ta vychází z jeho předchozího studia korejského buddhismu a pobytu v Koreji, kde měl možnost studovat místní rituály smrti. Představena byla metodologie práce, pramenného materiálu a byla rozvržena povaha badatelského problému. Byl shrnut charakter korejské rituální praxe: její historický vývoj, bohatost rituálních prvků a povaha účastníků. Prezentace se soustředila na jednotlivé složky práce zabývající se otázkou zemřelého, rituálních aktérů a strukturou rituálu, kde kandidát vyložil svou vlastní typologii rituální struktury. Na závěr byl shrnut závěr práce v dílčích bodech: nutnost vnímání buddhistických rituálů smrti v návaznosti na náboženskou praxi jiných korejských náboženství, vztahu a propojenost divergentních tradic o posmrtném směřování zesnulého a úlohy, kterou hraje rituál ve sjednocení doktrinárně komplexní reality korejského buddhismu.

Následoval komentář oponentky doc. Löwensteinové, která doporučila práci k obhajobě a odkázala na svůj psaný posudek. Práce je podle ní správně strukturovaná, odráží silnou erudici autora, doporučila však přepracování práce pro její zdokonalení za účelem pozdější publikace. V práci zejména chybí dílčí závěry, k nimž kandidát dospěl a z různých důvodů nezpracoval. Nadstandardní délka studia kandidáta byla zmíněna jako výhoda, kdy práce měla možnost zrát, což bylo viditelné na jednotlivých verzích, které měla k dispozici. Práce je podle ní badatelsky uspokojivá a má velký akademický potenciál.

Druhý oponent doc. Berounek zmínil zajímavé spojitosti s buddhistickou tradicí jinde v Asii a též odkázal na svůj psaný posudek. Hovořil o obecně flexibilní povaze buddhistické rituální praxe, kterou disertace podle něj odráží. Zásadní výhrada je namířená proti skutečnosti, že nebyla důkladně reflektována jedna z klíčových sekundárních prací. V

disertaci se též celkem špatně orientuje a práce by měla být v rámci dalšího přepracování systematicky uspořádána. Bylo by ji též vhodné opatřit o výklad korejské náboženské terminologie a též o vizuální přílohy. Přes veškeré výtky je práce podle oponenta chvályhodným dílem a doporučil ji k obhajobě.

Kandidát se následně vyslovil k námitkám. S výtkami obecně souhlasil s tím, že si je vědom nedostatků práce. K otázce doc. Berounského na příslušnou monografii zmínil, že ji neměl potřebu brát výrazněji v potaz a nepovažoval za nutné se s ní důkladně vymezovat. Kolem otázky se rozvinula diskuze. Uznal též, že by bylo lepší podrobněji rozvinout svou typologii rituálu.

Následně byla otevřena diskuze. Tématem byl zejména vztah jednotlivých posmrtných ideových systémů přítomných v korejském buddhismu a jejich komplementaritě. Dále byl diskutován vztah mezi textovou a obrazovou stránkou rituálních scénářů – tou se pak kandidát sám příliš nezabýval. Dlouho se hovořilo o textové tradici tibetského buddhismu, zejména o Tibetské knize mrtvých. Zmíněna byla též ekonomická stránka rituálu. Debatu nakonec shrnul vedoucí komise.

Veřejnost, kandidát a zapisovatel byli posléze vykázáni za účelem uzavřené diskuze o výsledku obhajoby: „prospěl“.

Zapsal  
Mgr. Michal Čermák